

MAGYARÁG

Nyomda és Kiadótulajdonos: VI. ÉVFOLYAM 203 szám.
Pásztor Ede cég 1937 Julius 23. Péntek.

Ára 1 lei

FUGGETLEN POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK MINDEN NAP

Alapította

PÁSZTOR EDE

Felelős szerkesztő
Kádár Miklós

SZERKESZTOSEG és KIADOHIVATAL
ORADEA, PIATA MIHAI VITEAZUL 4.

Áll a harc Peking körül

A japánok gyújtóbombákat dobtak egy Peking mellett lévő városra. Csang Kai Sek Nankingba érkezett és összehívta a minisztereket

Peking, július 21. A Peking-Tiensin vonalon a vonatközlekedés megszűnt. A japán tüzés este háromnegyed nyolckor bombázni kezdte Vang-Ping városát. A bombázás körülbelül egy óra hosszáig tartott. A japánok a kínaiak szerint gyújtóbombákat használtak. A bombázásbana nehéz tüzés is résztvett. A Peking körüli más szakaszokon szintén csaták folytak, úgy látszik, hogy az összetűzés általános jellegű csata képét veszi fel.

Csang Kaj Sek marsall Kulingból repülőgépen Nankingba érkezett és azonnal összehívta a minisztertanácsot. Az északkeleti seregek parancsnokává Feng Yu Csing keresztény tábornokot nevezték ki. Csang Szue Liang tábornok a legutóbbi kínai fölkelés parancsnoka, kegyelmet kapott és újból átvette csapatai vezetését.

Japán szerint nincs remény békés megoldásra

Tokió, július 21. A Domei ügynökség jelentése szerint a japán hadsereg vezetői feladták az összeütközés békés elintézésének reményét. Japán politikai körök, bár súlyosnak látják a helyzetet, még reménykednek abban, hogy a harcokat sikerül Vang-Ping környékére korlátozni, ha csak a nankingi kormány magatartása és makacssága fel nem borítja a helyzetet.

A harcok korlátozására irányuló reménység azonban nem nagyon teljesedik be, mert az újabb jelentések szerint Pekingnek csaknem egész környékén folyik a harc.

London, július 21. A japán hadsereg megkezdte legintenzívebb tevékenységét az északkeleti fronton. A határmenti kínai városok fölött japán repülőgépek jelentek meg, melyek röpcédulákat szórtak szét. A röpcédulák arra figyelmeztetik a városok lakóit, hogy az előnyomuló kínai hadsereg nyit városokat is bombázni fog, a lakosság tehát a saját érdekében máris meneküljön.

Tientsinben pánik hangulat uralkodik. Az utcákon homokzsákokból épített barrikádok tornyosulnak. A legnyugodtabb a helyzet az idegen városrészben, melynek biztonságát a japán kormány garantálta.

Newyork, július 21. Az amerikai lapok munkatársai a kérdések özönével rohanják meg Roosevelt elnököt, aki az újságíróknak kijelentette, hogy Amerika kellemes összeköttetéseit és kereskedelmi kapcsolatait meg akarja őrizni minkét féllel.

Arra a kérdésre, hogy Amerika alkalmazni kívánja-e Ja-

pánnal szemben a semlegességi törvényt, az elnök kijelentette, hogy ez a kérdést egyelőre nem időszerű.

Roosevelt válaszából politikai körökben arra következtet-

nek, hogy Amerika egyelőre helyi jellegű műveletnek és nem háborúnak tekinti a csatározást. Ugyanezt hangsúlyozza különben a japán külügyminisztérium is.

Belgrádban megismétlődtek az uccai harcok

A karhatalom feltűzött szuronnyal verte szét a tömeget. — A sabáci püspök koponyatörést és agyrázkódást szenvedett

Belgrád, július 21. A jugoszláv képviselőház keddi ülésén az ellenzéki képviselők kérdéseket intéztek a kormányhoz az uccai tüntetésekkel kapcsolatban. Két ellenzéki képviselő — az uccai harcok szemtanúja, — elmondotta a verekezés történetét és élesen támadta a rendőrséget magatartásáért és azért, hogy a hivatalos közleményben letagadta a történeteket. — Az ellenzéki képviselők letették a ház asztalára a Simon sabáci püspök állapotáról szóló orvosi látleletet. Eszerint a püspök koponyatörést és agyrázkódást szenvedett, állapotja súlyos, de nem életveszélyes. Csirics elnök kérte a képviselőket, hogy őrizzék meg nyugalmukat mindaddig, amíg az ügyben bevezetett vizsgálatot be nem fejezik. Az ellenzék viszont azt indítványozta, hogy a képviselőház halassza el a konkordátum jóváhagyásának vitáját. A javaslatot szavazásra bocsátották és a képviselőház háromnegyedrésze a vita folytatása mellett döntött.

Mialatt a parlamentben hely-

reállott a nyugalom, az utcákon újból zavargások voltak. — Több száz főnyi tömeg gyűlt össze a belgrádi pravoszláv székesegyházzal szemben levő Kalimegdan parkban és hevesen tüntetett a székesegyház körülrészt rendőrök ellen. A karhatalom feltűzött szuronnyal verte szét a tömeget, majd sor tüzet adott. Két ember meghalt.

Belgrád, július 21. A jugoszláv fővárosban még mindig folytatódnak a konkordátum elleni uccai tüntetések. Kedden este a tüntetők központot zúdítottak a kivonult karhatalomra s egy rendőrt súlyosan megsebesítettek. A szerb ortodox templomokon a tiltakozás jeléül gyászlobogók lengenek s csaknem minden templomban szünet nélkül szólnak a harangok.

Időjárás

További felmelegedés, kevés felhőzet várható.

Négyszemközt

A kínai események nemcsak rohamosan közelednek a tragikus kibontakozás felé, hanem megdöbbentően kezdenek azonos formát ölteni a spanyol eseményekkel. Itt is a nyghatalmak veszik át a szót az újkül, hogy oly csekély igazságtalanságot, mint a hadüzenet nélküli háború, megakadályozzák. Itt is a benemavakozást szögezik le a nyghatalmak, közben azonban mint ilyen habozó magatartás közben szokott lenni, az a fél jut előnyökhöz, a melyik szemtelenebb. Így volt ez az abessziniai háborúban és ugyanígy a spanyol harcban is. Amerika most sem tartja időszerűnek a benemavakozást, illetve a semlegességi törvényt alkalmazni, mert mielőtt a hadiszer tilalmát életbe léptetné, előbb le akarja bonyolítani összes függő üzleteit Japánnal. Itt is a nyit városok bombázásával kezdődik a „totális háború” s az európai civilizációnak nincs más megjegyzése hozzá, mint némi kéztördelés. Asszonyok és gyermekek fognak elpusztulni. Tombolni fog a hazugság, a kegyetlenkedés és a japán diplomáciának sikerogni fog a szeme a sűrű szemforgatástól. Ez a legközelebbi jövő képe. Ne csodálkozzunk azon, ha Eden legközelebb mind a két félnek igazat fog adni s csodálkoznunk fog, hogy a kínaiak olyannyira ragaszkodnak ehhez a tartományhoz, a mely tulajdonképpen nem is az övék, hiszen Japán már régen bejelentette rá igényét. Ez a logika, ez a következtetés olyan ismert a szemünkben. De mi mégis azt reméljük, hogy az európai közvélemény ha másképp nem, hát objektíven szemléli végig ezt a háborút s megállapítja, hogy Japán az egyre sürgetőbb szociális reformok elől dugja fejét a háború véres homokjába. Veszedelmes kezdet és veszedelmes következmények várhatnak a japán katonai pártra. Nagy a háborús hangulat Japánban, de nem bizonyos, hogy a japán munkás végeredményben nem fog kérni béremelést ultimátum, és gépfegyvertűz és hősi halál helyett.

Káprázatos tény, tündéri pompa a „Szibill” szabadtéri főpróbáján

Tegnap éjjel tartották meg a Carol sporttelepen az utolsó szabadtéri bemutatót, Jakobi Viktor Szibilljének főpróbáját. Megállapíthatjuk, hogy nem hiába mutatkozik minden eddigi mértéket felülmúló érdeklődés ennek a romantikus meséjü, elbűvölő zenéjü operettnek szabadtéri ünnepi előadása iránt. Míg az Ember tragédiája, a Liliom és a Hamlet elsősorban a drámai gondolatok mélységének erejével hatottak, addig a legszelebb néprétegek érdeklődésének kielégítésére szánt szabadtéri operett előadás, a mint az operett természete azt meg is követeli, elsősorban a kiállítás mesés bőkezűségével,

a hatást keltő effektusok halatlan gazdagságával ragadja meg a nézőt.

Látszik, hogy Gróf László minden csillogó rendezői fantáziáját, ezernyi ragyogó ötletét és kivételes fegyverező erejét latba vetette, hogy a Szibill szabadtéri előadása fővárosi színvonalon mozogjon. Olyan fényt varázsolt a színpadra, a melyt csak világvárosokban látni. Mesteri vezetése alatt az operettegyüttes valóban olyan teljesítményt produkál, amelyre büszke lehet a színház.

A megnagyobbított hatalmas zenekart, amely ezúttal a színpad előtt van elhelyezve, Stefanidesz József vezényli ünne-

pi gonddal. A kórusokat pedig — külön ritka és érdekes látvány — a színház magánszereplői együtt éneklék a kardalosokkal.

Semmi kétség: a Szibill szabadtéri előadásai be fogják tenni az ünnepi játékok általános nagy sikerét.

Itt írjuk meg, hogy ha történetesen eső akadályozná meg az előadás megtartását a szabadban, akkor az előadást este kilenc és fél órakor a színházban fogják megtartani és a megváltott jegyek a Szibillnek erre a színházbeli előadására lesznek érvényesek.

Fel kell lobogózni a házakat

A rendőrség felkéri a közönséget, hogy ma, Mária királyné névnapián lobogózzák fel házait.

Színház

Csütörtök délután 5 órakor: a színházban: Az orvos dilemmája. Shaw világhírű komédiájának első olcsó helyáras előadása.

Csütörtök este 9-kor: a II. Carol sporttelepen: Szibill.

Péntek délután 5 órakor a színházban: Meseáruház olcsó helyárasokkal.

Péntek este 9-kor: a II. Carol sporttelepen: szabadtéri előadásban: Liliom. Molnár Ferenc külvárosi legendája. Leszállított olcsó helyárasokkal. — Helyáras: 25, 40 és 50 lei, (taxákon kívül.)

Szombaton délután 5 órakor: a színházban: Meseáruház olcsó helyárasokkal.

Szombat este 9 órakor a II. Carol sporttelepen: szabadtéri előadásban: Az ember tragédiája. Madách Imre drámai költeménye. Erkel kísértő zenéjével Kádár Imre rendezésében leszállított olcsó helyárasokkal. Helyáras: 25, 40, 50 lei.

TURISZTIKA

A MACABI TURISTÁK július 25.-i Stăna de vale-i propaganda kirándulása nagyszabásúnak ígérkezik. Megyénk ma már európai hírű, gyönyörűen kiépült magaslatti üdülőhelyét városunkból is mind tömegesebben látogatják — amióta gyaloglás nélkül tekinthető meg. De nemcsak Stăna de vale, hanem ugyyszólván percek alatt, sétálva megközelíthető környéke: a Csodaforrás, a Custura-kilátó, a Muncel és Sasok szérűje s az iparvasut utjába eső Serenata vízesés is felejthetetlen élményt nyújtanak a legkényelmesebb kirándulónak is, ha a Svájccal méltán vetekedő szépségű Jadolina szakaszt, amelynek hosszában az iparvasut megy végig, nem is említjük. — A Maccabi turistaszakosztálya párnázott ülésű autót állít be ez alkalomra, az iparvasutnak pontos indulást biztosít s mindent megtesz körültekintő szervezéssel, hogy a július 25-ét pompás hangulatu üdüléssé avassa és a résztvevőknek maradandó élményeket nyújtson. — A kirándulás résztvételi díja tagoknak 110 lei, vendégeknek 130 lei. Egy társaság tagjai lehetőleg együttesen jelentkezzenek, hogy ugyanazon autóra legyenek beoszthatók. Indulás reggel 4 órakor a Piața M. Vițeazuról. Jelentkezés a Ki Japportban (Str. Vlahuța sarkán).

Milliókat tehet ki a felülvizsgált tíz oradeai nagyvállalat adóbírsága

Gheorghian kontrollor szerint minden cégnél fedezték fel szabálytalanságot

Több ízben foglalkoztunk már a bucureștii pénzügyi kontrollorok működésével, akik Stan vezérinspektor utasítására két alkalommal kiszálltak 10 helybeli nagyvállalat irodájába és lefoglalták a könyveket. Az első öt vállalatnál lefolytatott vizsgálat eredményét már fel is küldték Bucureștibe, míg a második öt cég könyveinek a felülvizsgálata még tart.

A pénzügyi kontrollorok szoros érintkezést tartanak fenn

Stan vezérinspektorral, aki az elmúlt szombatra jelezte jövetelét. A vezérinspektor akkori látogatása elmaradt, közölte azonban, hogy a közeli napokban a második csoport öt nagyvállalata körveinek az átvizsgálását most fogják befejezni a kontrollorok, akik mikor ezzel végeztek, hazautaznak Bucureștibe, ott felveszik a jegyzőkönyveket és bírságot rónak rá azokra a cégekre, amelyeknél szabálytalanságot állapítottak meg.

A második csoport öt nagyvállalata körveinek az átvizsgálását most fogják befejezni a kontrollorok, akik mikor ezzel végeztek, hazautaznak Bucureștibe, ott felveszik a jegyzőkönyveket és bírságot rónak rá azokra a cégekre, amelyeknél szabálytalanságot állapítottak meg.

Mivel a felülvizsgálási munkálatok már a befejezéshez közelednek és a kontrolloroknak már tiszta képük van, érdeklődtünk a vizsgálatok eredménye iránt.

Gheorghian kontrollor kijelentette, hogy mindegyik cégnél találtak kisebb-nagyobb szabálytalanságot.

Ezeket a cégeket meg fogják bírságozni. A bírság összegét még nem tudják pontosan, de a legkisebb büntetés is felül lesz a 100 ezer lejen, a legnagyobb eléri a millió lejt is. A 10 cég össz bírsága több millió lejt tesz ki.

Megemlítette még Gheorghian kontrollor, hogy munkájukat a legnagyobb elővigyázattal kell végezniük és a bírságot is csak így rójják ki. Évekre visszamenőleg megvizsgálták a cégek könyveit. A kivetések például a felebezési, esetleg felfolyamodási fórumokon is keresztülméntek, amelyeknek elnökei törvényszéki — esetleg táblabírók voltak. Ezekre már nem lehet visszatérni, mert amennyiben a vállalatok megfelelőbeznék, a bíróságok megsemmisítenék a bírságot. Tehát csak azoknál a tetteleknél rójják ki a bírságot, amelyek bírói fórum előtt még nem voltak.

A Liliom és Az ember tragédiája olcsó helyáras előadása a szabadtéri színpadon

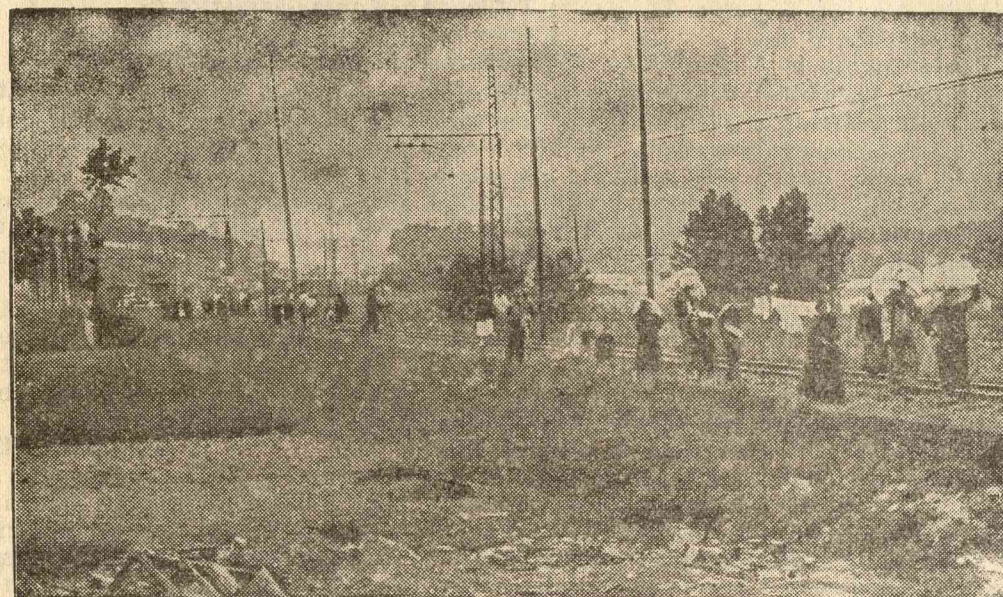
Mindazok, akik e két színpadi alkotást a szabadtéri előadásban látták a szereplők csúcsteljesítményéről, a rendezés és a kiállítás művészi tökéletességéről győződhetnek meg. A kisebb javadalmazásu hivatalnokok és a munkásság képviselői felkeresték a színház igazgatóságát, hogy számukra is tegyék lehetővé, hogy ezeket az előadásokat megnézhessék. Az igazgatóság készséggel teljesíti ezt a méltányos kérést és pénteken este 9 órai kezdettel a Liliomot, szomba-

ton este ugyancsak 9 órai kezdettel az Ember tragédiáját tűzte műsorra leszállított olcsó helyárasokkal, hogy így az egész város közönsége gyönyörködhessen e két szabadtéri előadásban. Mindkét előadás a II. Carol sporttelepen lesz megtartva, 25, 40 és 50 leies helyárasokkal. Ezeknek az előadásoknak a jegyeit már máától fogva árusítja a színház elővételi pénztára, a rendes pénztári órákon, este pedig 7 órától kezdve a Carol sporttelep pénztárainál.

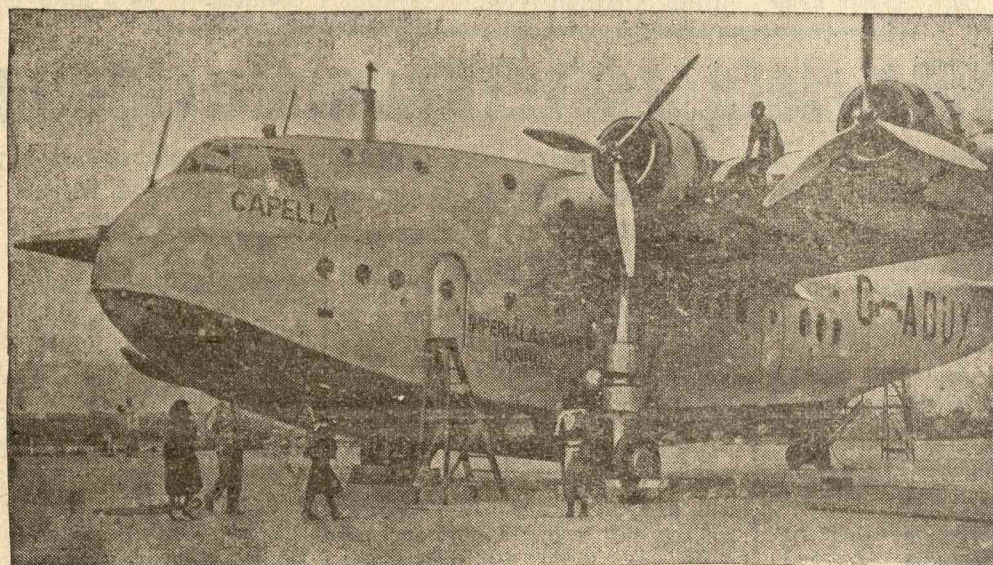
Képes nagyvilág

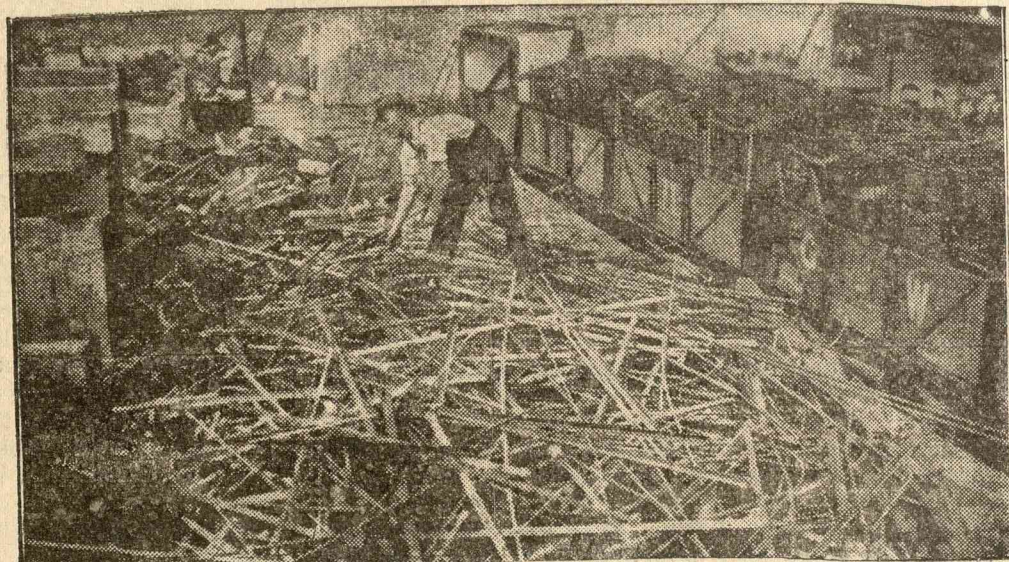
Az angol király Skóciában

Menekülés Santanderből

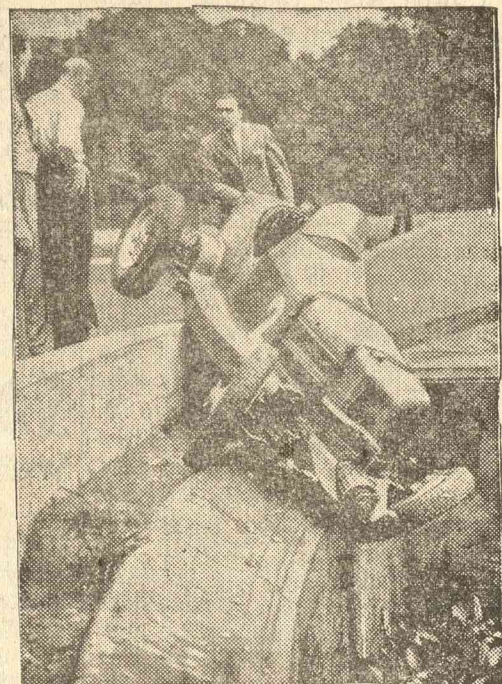
A legújabb angol óriásrepülőgég

Anglia is ócskavasát vesz a fegyverkezéshez

A megtámadott Peking két nappal ezelőtt a megtestesült nyugalom volt

Egy autóverseny emléke

Angol hadgyakorlat gázálarccal

El akarták rabolni Amerikában Csorba Klári magyar színésznőt, a sanghai-i rádió énekesnőjét

Beszélgetés a legfiatalabb és legtöbb világot látott színésznővel

Budapest, július 21. A mar-gitszigeti szálloda terraszán, ahol nem ritkaság az egzotikus vendég, minden szem az egyik asztal felé fordul. Egy feltűnően elegáns, platinaszőke hölgy áll a kíváncsi tekintetek pergőtüzében, aki mellett egy barnabőrű, koromfekete haju ur ül és néhány hölgy, akik angolul, franciául és kínaiul beszélnek.

A nemzetközi társaság sztárja Csorba Klári magyar színésznő, aki

a sanghai rádió énekesnője.

A sötétbőrű férfi, Nhanabhov indiai főur bombay-i milliomas aki Csorba Klári hugának, Sárának a férje. Lady Nhanab-hoy férjével Bombayból jött Budapestre, hogy itt találkozzon nővérével. Mongolszemű, barnabőrű 19 éves asszony. Csorba Klára csuklója, nyaka, drágakövektől szikrázik, ujján egy 16 karátos briliánsköcsil-log.

WALLACE BEERYÉKNÉL VENDEGSÉGBEN

— Sanghaiban — kezd beszélgetését — öt hónapi rádió-szerződés hívott. A múlt hónapban járt le szerződése és elhatároztam, hogy földkörüli uton jövök haza. Repülőgépen tettem meg az utat: Sanghai—Kobe—Yokohama—Tokió—San Francisco—Los Angeles. A repülőút csodálatosan szép és nyugalmas volt. Az utasok csak azon mulattak, hogy én 3.000 méter magasságban bördjeimért izgultam. Tizenhat bördje nem csekélység, mindent magammal vittem a repülőgépben. Los Angelesben a fényképet hozták az ottani helyi lapok. Szállodámban érkezésem után nyomban felhívtak telefonon és közölték, hogy Wallace Beeryék szeretnének megismer-ni, mert a fényképekben nagyon hasonlítok Beerynére. — Néhány perc múlva Beery személyesen jött értem gépkocsiján. Beverly Hillsben állt meg a kocsí, az amerikai film-sztárok híres nyaralójában. Ut közben Beery lelkemre kötötte, hogy sem Amerikában, sem Budapestén ne közöljem senkivel közelebbi címét. A kapuban Ritta, a sztár felesége megölelt és azt mondta, hogy úgy hasonlítok rá, mintha testvére lennék. Nem is engedtek el maguktól, egy hétig voltam a vendégük. Beerynek hat autója van és villájához közel három majorja, golfpályával, uszodával, tenispályával felszerelve

SZÖKE MÉREG, REKEDT MÉREG

Wallace Beery elvitt a Metro filmgyárba, ahol a Feuer Fly filmfelvételei folytak és Janette Mac Donald éppen énekelt. Gyönyörű volt. A film cigány-

millióban játszódik. Janettel beszéltem és megnéztük Garbo filmfelvételeit is. De Garboval nem ismerkedhettem meg, mert, noha egy filmben együtt játszott Beery Garboval, mivel közös jelenetük nem volt, így ő sem ismeri személyesen a zárkózott színésznőt. Egy csodálatos amerikai leánnyal ismerkedtem meg, Alice Faye színésznővel, aki a jövő legnagyobb filmigérete, noha Európában alig ismerik a nevét, mert ide eljutott egyetlen filmjében, a Sing Baby Singben lépett fel és akkor még jelentéktelen szerepben. Most ő Harlow utóda.

— A világsztár jelölt nem nagyon szép, de a hangja elbűvölő, és csodálatos. Harlow a szöke méreg volt, őt a rekedt méregnek fogják majd talán elnevezni. Olyan csodálatos a rekedtes hangja, hogy aki hallja, megborzosong. Egy gyönyörű hét után Wallynak azzal a tanácsával, hogy ékszereimet — széfben tartsam, elváltam tőlük, Beery, felesége, kisleánya és a sztár udvartartása kísért ki a repülőtérré, ahonnan Csikagóba, majd Newyorkba repültem. A Waldorf Astoriában, Newyork legelőkelőbb luxus-szállodájában kellemetlen kalandom volt. Érkezésem más-

napján egy nagyon elegáns ur jelentkezett a newyorki rádió nevében. Felkért, hogy jöjsek vele, a Stúdió igazgatója hivat, műsoron kívül kapcsolni akar-nak. A szálloda előtt nagy csukott autót várt. En nemcsak lakást, hanem autót és soffört is béreltem ott-tartózkodásom idejére, az mondtam tehát az idegen urnak, hogy a csukott kocsi menjen előttünk, ő foglaljon helyet mellettem az én kocsimban. A „Stúdió titkára” — mert így mutatkozott be, megköszönte meghívásomat, hogy a kocsinak nincsen sofförje, — azt nem kell sofförözni. Így majd előttünk halad, mi kövessük őt. Így mentünk egy darabig, aztán az „én titkárom” eltűnt szemem elől. Gyanus

volt ez a dolog, de a Stúdióba hajtottam, ahol azt mondták, hogy visszaélték a Stúdió nevével. Eszembe jutott Beery tanácsa s az esetről jelentést tettem szállodám igazgatójának ahol azt mondták, gengszterki-sérlet lehetett, ettől kezdve newyorki tartózkodásom ideje alatt az Astoria egyik legügyesebb házi detektívje lett a sofföröm. Nem is történt hála Istennek semmi baj.

A NORMANDIEN

— A Normandien, a világ legszebb hajóján jöttem vissza Európába. A hajónak naponta megjelenő ujságja van, amelyen a hajó házi nyomdájában állítanak elő. A napilap közli a hajó utasaival a világ érdekes eseményeit és a hajó életét.

Varsótól Detáig szervezkednek a cigányok

A varsói „király” Mussolininél jelentkezik kihallgatáson. — Magyarországon Bura Sándor szervez cigánygyűlést, nálunk a „romák” szervezése folyik

Páris, július 21. Megirtuk, hogy az elmúlt vasárnap a lengyel főváros mellett, a hatalmas Athléte-stadionban tartották meg nemzetközi értekezletüket a világ cigányai s eme értekezlet keretében új „király választásra” is sor került, mert a régi királyt, Mutejász Kwieck-et márciusban meggyilkolták.

Az értekezleten a világ összes nomád cigányai képviselték magukat egy-egy kiküldött útján, akik szenátori ranggal és királyválasztási joggal voltak felruházva. A választást igen népes és színpompás gyűlésen ejtették meg s a számtalan jelölt közül Janutz vitte el a pálmát, megbuktatván legerősebb ellenfelét, Rodolfot és másik három társát: Miklóst, Sergiust és Basilt.

A választást egy hatalmas futballpályán ejtették meg, — utána megkoronázták az új királyt egy acélkoronával s az Operától kölcsönvett trónra ültették, lelkére kötve azt, — hogy hogyan és miképpen uralkodjék elkövetkezendő éveiben. A király, mindenekelőtt kijelentette, hogy legközelebbi útja Mussolinihez vezet, mert engedélyt akar kérni tőle, hogy bizonyos vándor cigánytörzsek,

Abesszíniában telepedhessenek le és ott állandó életmódot folytathassanak. Azért választották éppen Abesszíniát, mert ez a terület esik legközelebb őshazájukhoz, Egyiptomhoz. A király reméli, hogy a Duce meg fogja hallgatni kérését.

Mivel az újságírók, akik minden különösebb teketória nélkül a király közelébe jutottak megkapták a felvilágosításokat, a díszesen beöltözött, ujdonsült uralkodótól, lecsuszott vetélytársához, Rodolfohoz siettek, aki nem kevésbé érdekes kijel-

entéseket tettek.

Rodolfo ugyanis kijelentette, hogy amár jog szerint őt illet né meg a trón, még sem érez mellőzöttséget, mert az új király miniszterelnökké nevezte ki s mint ilyen, teljhatalma lesz és parancsuralmi módon fogja kormányozni a zabolátlan cigánykaravánokat. Miniszteriuma elég népes: van pénzügy, külügy, belügy, közoktatásügyi tárca. Rodolfo mindezeket úgy irányítja, hogy a főhatalom az ő kezében legyen. És mindezt be is jelenti — a király előtt

Detan is volt cigánykongresszus

Detáról jelentik: A detai község házán különös napgyűlés volt. A járás és a szomszédos Gataia járás cigányai ülték össze, hogy meghallgassák a Romák Szövetségének vezérfelügyelőjét, Grigoraş Nicut. Százötven cigány és cigánybő helyezkedett el a község háza üléstermében, aki nem fért be, az uccán várakozott arra, hogy mi jött hozott a bucuvestii küldött számukra. Nicu Grigoraş beszédeben elmondta, hogy Romániában egy millió 800 ezer cigány él és ezeknek kóborlását, szegénységét, vadházasságát, betegségeit annak lehet betud-

ni, hogy eddig hiányzott a cigányok céltudatos nevelése. Megemlékezett arról, hogy Bura Sándor budapesti cigányprimás a cigányok világkongresszusát akarja megrendezni, de figyelmeztette a cigányokat, hogy ott nincs mit keresniök, csak itt az országban találhatják meg a boldogulást. Felhívta őket, — hogy alakítsák meg a Romák Szövetségének detai tagozatát. A cigányok csendben hallgattak végig az oktatást majd megválasztották a detai cigányvajdát Sain Gheorghe személyében.

Sok munka és fejfájás...

ez nagyon kellemetlen napnak ígérkezik! Azonban - szerencsére - létezik pyramidon tablettal! Így nem kell tovább tűrnie a kínzó fájdalmakat - - -

Pyramidon

tabletta gyorsan segít.

Figyeljen a „Bayer”-keresztre, amely megvédi az utáztatoktól!

A bihormegyei tanács- választás eredménye

**13 liberális, 11 vaidista 8 nemzeti parasztpárti,
3 magyarpárti és egy szociáldemokrata jelölt
kerül a tanácsba**

Oradea, július 21. Kedden folytak le Bihormegyében a megyei tanácsválasztások. 45 választási körzetben folyt le a szavazás és az összes eredmények éjjel után futottak be a prefekturára. A végleges eredményt hajnali háromnegyedöt-re számolták össze. A választás lanyhaságára jellemző, — hogy

a megye 124.500 választója közül alig 55.000 járul az urnák elé.

Amint a megyei erőviszonyokból előrelátható volt, a liberális párt és a nemzeti parasztpárt csaknem egyforma szavazatot kaptak. Rögtön utánuk a vaidisták következnek, akik fel tűnően előretörték. Dr. Popovici Peter volt prefektus, a Vaida párt megyei elnökének népszerűségén kívül ezt annak is tulajdonítják, hogy hír szerint a „Totul petru Tara” párt hívei is a vaidistákra szavaztak.

A cuzista pártnak nincs talaja Bihormegyében. Voltak választási körzetek, ahol egyetlen szavazatot sem kaptak.

A végleges eredmény a következő:

Szavaztak: 54.850-en
Érvénytelen szavazat 161
Megsemmisített szavazat: 777
Vaida párt: 15.087.
Liberálisok 17211.
Cuza párt 2254.

Brătianu György pártja 1104
Argetoianu párt: 1388.
Nemzeti parasztpárt 17029.
(Magyar Párt-Szociáldemokraták koalíciója.)

Az eredmény alapján a megyei tanácsba:

13 liberális, 8 nemzeti parasztpárti, 11 vaidista, 3 magyarpárti és egy szociáldemokrata jelölt futott be a megyei tanácsba.

Az érdekesebb eredményeket az egyes körzetekből az alábbiakban adjuk:

ALESD: Vaidisták 420, liberális 455, Cuzista 30, georgista 42, Argetoianu 23, nemzeti parasztpárt 516.

BRATCA: Vaidisták 390, liberális 733, cuzista 157, georgista 27, Argetoianu 31, nemzeti parasztpárti 431.

VADUL LUI CAROL: Vaidisták 182, liberális 622, cuzista 37, georgista 21, Argetoianu 18, nemzeti parasztpárt 694.

Beiuș I. 294, II. 353, III. 11 IV. 14, V. 19 VI. 416.

Episcopia: I. 26, II. 29, III — IV 4, V. 1 VI 111.

Nojorid I. 269, II. 132, III. 14. IV 10, V. 36, VI. 263.

Oșorheiu: I. 227, II. 151, III. 14. IV. 14, V 24, VI. 220

Abram: I 375, II. 258 III. 90 IV. 1. V 34, VI. 273

Marghita: I. 204, II. 223, III 52, IV. 15, V. 20, VI. 840.

Cefa: I. 344, II 360, III 82, IV. 138, V. 46, VI. 400.

Săcueni: I. 97, II. 708, III 2, IV. 3, V. 20, VI. 44.

Diosig: I. 123, II. 787 III. 10, IV 53, V 8 VI 127.

Parhida I 40, II 138, III—IV 4, V 6, VI 118.

Batar: I 196, II 581 III 92, IV 19 V 14 VI 189.

Cheșa: I 303, II 323 III 84, IV 26, V 26, VI 457.

Husasau de Tinca: I 366, II 438, III 54 IV 31 V 3. VI 513.

Tica: I 231, II 311, III 17, IV 56 V 23, VI 268.

Vascău: I 991, II 366, III 93, IV 31, V 35, VI 254.

Ceica: I 650, II 275, III 12, IV 40, V 39, VI 573.

Salonta: I 239, II 547, III 14, IV 30, V 38, VI 934.

Letartóztatták

**Hartmann Sándor oradeai
bőröndgyárost, aki kompromittáló
iratokkal akart börtönbe juttatni egy ügyvédet**

Oradea, július 21. Az oradeai rendőrség politikai ügy osztálya szenzációs letartóztatást eszközölt. Őrizetbe vették Hartmann Sándor bőröndgyárost. Mint emlékeztetés, néhány héttel ezelőtt dr Kertész Ferenc oradeai ügyvéd lakására egy kompromittáló iratokkal telt bőröndöt küldtek, a mit a rendőrség névtelen feljelentés alapján lefoglalt. Dr. Kertész azonnal átutazott Clujra, a hadbíróshoz és ott 24 óra alatt tisztázta magát. Az ügyvéd kifejezést adott azon gyanújának, hogy beugratója Hartmann Sándor bőröndgyá-

ros lehetett, akivel egy peres ügyből kifolyólag több incidense volt már. A rendőrség a leg nagyobb diszkréció mellett tovább folytatta a vizsgálatot, — főleg abban az irányban: hogyan kerülhettek a kompromittáló iratok a beugrató birtokába. A vizsgálat elegendő adatot produkálhatott Hartmann Sándor ellen. Előzetesen házkutatást tartottak lakása és ennek eredményeképpen őrizetbe vették.

A letartóztatás városszerte nagy feltűnést keltett. A rendőrség Fersigan vizsgálóbíróval karöltve folytatja vizsgálatot.

Az oradeai munkabíróság új helyisége

Ismeretes, hogy a munkabíróság — annak ellenére, hogy a bíróságot már hetekkel előbb kinevezte az igazságügyminisztérium, még a mai napig sem kezdhetette meg működését helyiség hiányában. A törvény szerint helyiségről a városnak kellene gondoskodnia. A minisztérium több sürgetést is küldött e tárgyban, azonban a városnak nincs megfelelő helyisége. Az elbocsátott tisztviselők és alkalmazottak által megindított felmondási perek hónapok óta szünetelnek, a mun-

kabíróshoz kinevezett bírók és tisztviselők tétlenül állnak.

Mihaescu táblai főelnök tegnap délelőtt megbeszélésre hívta magához Moga Matei munkakamarai elnököt. A megbeszélésen a munkabíróság ügye került szóba. A táblai főelnök közölte, hogy a kérdés nem tűr további halasztást.

Értesülésünk szerint a megbeszélésen az a felfogás alakult ki, hogy a munkabíróságot a Munkakamara Cuza Voda utcái épületében, ott, ahol az iparos menház van, helyezik el.

PARDON

NAGY TÁRSASÁG ŪL le a szomszéd asztalhoz. A pincér pillanatok alatt ott terem, holtott ezer dolga van. A harmadik asztalnál ūl az őszfejtű táblabíró, aki visszaküldi a tükörtojást ha nem elég lágy a sárgája, amott jobbról a szőke hölgy megmondotta, hogy hozzon még egy pótcukrot a teájához, be kellene nézni a könyhába, hogy a rablópecsenyébe ne csempésszen sok krumplit a szakács, mert a vendég olyan, aki észreveszi... ezer dolga van a szerencsétlen pincérnek, de a nagy társaság láttán még sem tud elrohanni mellettük, lelkiismeretes ember, cdamegy hát.

— Parancsolnak kérem?

A társaság — férfiak és nők végyesen —, eddig bebámultak a nagy forgatagba, most összenéznek.

— Mit is rendeljünk? — kérdi a barna hölgy,

Pillanatokig csend támad. —

— Ennekem igazán nem kell semmi, mondja pergő nyelvvél egy kis kövér hölgy, olyan hangon, mint mikor nyájas háziasszony kínálja valahol rettenetes sajátsüttetű tortáival.

A pincér, kinek ki kellene rohannia a konyhába, udvariasan csak ennyit mond:

— Kérem.

Ujra csönd támad. Végül még valaki kiböki:

— Nekem hozzon egy feketét. Mondd, Nusi, nem akarsz egy teát?

— Nem, én majd valami fagylaltot fogok kérni. Béla maga mit rendel?

— Hozassatok gyerekek valami bort.

— Ugyan ki iszik nyáron bort?

— Hozzon kérem egy félliter bort szódával.

— Várjon csak, ne menjen még. Nekem vajaskenyeret hozzon. Zöldpaprika van?

— Kérem, nekem ne hozzon feketét. Hozzon inkább fagylaltot.

A pincér áll és nem tudja, hogy kinek mit hozzon. Végül megkérdi:

— Lesz tehát kérem egy félliter bor...

— És nekem is egy fekete, mondja egy szürkefejtű ur, aki eddig egy szót sem szólt.

A pincér arcán csendesesen csurog a verejték.

— Hány fekete lesz tehát?

Elkezdik számolni. Egy, kettő, három, négy, öt, hat. — Neked Nusi nem kell?

— Nem, én fagylaltot akarom, de hozzon, nem bánom, feketét.

— Bort ne is hozzon, hozzon nekem is feketét.

Kiderül, hogy mindenki feketét akar. A pincér végre elmegy. Valaki a társaságban megszólal:

— Mi volna gyerekek, ha egyszer már megtanulnátok, hogyan kell lokálban viselkedni, hogyan kell rendelni? Utóvégre a pincér is ember.

De senki sem hallgatott rája.

(-fás)

Nemcsak a tökéletes profil fegyvere a nőnek!

Ugyanolyan fontos, hogy az arc bór bársonyos, friss, ūde és tiszta legyen. Ennek elérése egvedūl csak a Floreal krémekkel és puderekkel lehetséges. A Floreal krémek és puderek teljes biztosítékot nyújtanak Önnek arra, hogy arc bór sima és ūde lesz, mert a legtökételesebb gyógyhatásu nyersanyagokból készülnek. Az arc bór ápolják és kiválóan tapadó képesek. Floreal krémek 40 lei tégelyenként, Floreal puder 30, 50 és 90 lei. — A Floreal cikkek főraktára: Pap Drogueria Oradea, Bulvardul Regele Ferdinand No 9. Telefon 6-56.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés ára szavaniként 2 lei. A legkisebb hirdetés 10 szóig 20 lei.
A rumba-igazolójegye szelvényei ellenében 10 szavas apróhirdetést 10 leiért közlünk.

POSTA

Magas, barna, 30 éves jobb iparos, megismerkedne házasság céljából intelligens vidéki leánnyal. Csak teljes című levélre válaszolok. Vidéki jelíre a kiadóba. 2389

ÁLLÁS

Lapkihordót Oradea területére bevezetett helyekre fix fizetéssel és mellék jövedelemmel a kora esti órákra azonnal felvesz a Friss Ujság. Gyakorlattal bírók és nyugdíjasok előnyben. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Bolti szolgát felvesz Deutsch posztóáruház. 2324

Kocsmavezetést vállalnám forgalmas helyen garanciával. Címét a kiadóba kérek 904 jelíre. 2325

Jómegjelenésű intelligens ügynök akvizíciós munkára, privát házak látogatására, garantált legkevesebb 4000 lei havijövedelemmel felvétetik. — Cím a kiadóban. 2022

Biciklizni tudó fiatal megbízható bolti szolga felvétetik. Cím a kiadóban. 2386

Minden szobaleányt elserjere felveszek. Friedmann Str. Matei Corvin 20. 2400

Jó magaviseletű 15 éves árva fiú teljes ellátás ellenében tanulónak bárhova elmenni. Cím özv. Katzné, Derna, jud. Bihor. 2401

Nagyvállalatok figyelmébe!

Hatóság által előírt tűzoltócsák anyt nyéllel drb-ként 50 leiért szállít

Stern József
vaskereskedése Oradea,
Piata Mihai Viteazul No. 2.
Telefon: 8-92.

VÉTEL-ELADÁS

Lakóbejelentő és házbérszerződés nyomtatvány kapható Pásztor papirkereskedésben.

Fűszer, csemeget, kitűnő házi szappant legolcsóbban vásárolhat Baláznál, Str. Alexandri 34. 2297

Eladó sürgősen jókarban levő cséplőgarnitúra, magánjáró 7 HP 1200-es cséplővel. Ugyan csak 1200-as Nicholson cséplőgép 6 lóerős kazánal szintén csépléssel egvűtt. Cím Bádon József, Cubulcut, jud. Bihor. 2402

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE
CÉGNEL ORADEA

Cukrászoknak tortalap, papírtálca, mignon papírok, papírszalvéták nagy választékban a egolcsóbban Pásztor Ede cég papíráruházában.

LAKÁS

Kiadó kedvező áron aug. 1-től 1 szoba, előszoba, konyha és kamarából álló, nagy udvarru magánház. Str. Nicolae Zigare 57. 2391

KÜLÖNFÉLE

Elveszett egy fehér sertés. Nyomra vezető jutalomban részesül. Str. Lahovari 38. 2390

Rádió műsor

CSÜTÖRTÖK:

București. — 7.30: A reggeli műsor közvetítése. 13.25: Sport híreknek adása. 14.15: Hírek közvetítése. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Szórakoztató zene. — 19.45: Különböző modern táncszámok lemezekről 8.50: Előadás 9.10: A rádió szalonzenekara 10.30: Sport, rádióhíradó. 10.45: Christache Stănescu zenekarának hangversenye 11.55: Legújabb hírek.

Budapest I. 7.45: Torna Utána hanglemezek 8.20: Étrend. 11: Hírek 11.20: Orvosi tanácsok a nyaralásra. Felolvasás. 11.45: Látogatás Malta szigeten. Felolvasás 1.05: Eugen Stepat balaljkazenekara. 1.30: Hírek 2.30: Hanglemezek 3.40: Hírek 5.15: Picur, a cukrászinas Felolvasás 6: Egy nagy színész. Csevegés. 6.30: Hangverseny zenekar 7.45: Csokonai versek a dalok szárnyain. 8.35: Szalonzenekar 9: Külügyi negyedóra 10: Csőka Feri és cigányzenekara 11.05: Puccini „Bohémélet” című 4 felvonásos operája hanglemezekről 1.05: Hírek.

—:—:—

Szerkesztői üzenet

Sz. E. Ineu. Sajnálattal közöljük, hogy a kérdéses állást időközben betöltötték.

Borzalmas robbanás egy kínai löszergyárban. Sanghaiból jelentik: Csiuking városban a löszergyárban borzalmas robbanás történt a tegnapi nap folyamán. A helyszínre kiszállott mentőcsapatok a romok alól 70 holttestet húztak ki. A sebesültek száma meghaladja a háromszázat. A vizsgálat még nem állapította meg, hogy véletlen szerencsétlenségről van-e szó, vagy bűnös kezek idézték elő a szerencsétlenséget.

SPORT

Fegyelmi a balti tura vezetői ellen

Timisoaráról jelentik, hogy Juga Livius a válogató bizottság elnöke erélyesen felszólította a balti tura vezetőit, — hogy azonnal számoljanak be a balti tura sikertelenségének az okairól. Felvilágosítást kér arra nézve, hogy miért tértek

el a hozott határozatoktól. Juga Livius ezt a jelentést Tilea Viorel elé akarja terjeszteni és kérni fogja, hogy a válogató bizottság tagjai ne vállaljanak közösséget a csapat vezetőivel, akik — szerinte — egyedül bűnösök.

Orzát és Szaniszlót leigazolták a CAO-hoz

A Nemzeti Bajnokság igazoló bizottsága megkezdte működését. Az első két játékos, akik új egyesületbe igazoltak Orza és Szaniszló volt. A két játékost a CAO-ba leigazolták.

Világbajnok a magyar női törvívó csapat

Olasz-francia döntő a férfi lörcsapabajnokságban

Páris, július 21. A vivóvilág bajnokság női törvívó csapatversenyének döntő küzdelmeit ma bonyolították le. Tudvalevőleg a döntőbe a magyar, dán angol és német hölgycsapatok kerültek. A döntőküzdelem magyar győzelmet eredményezett, amennyiben Magyarország — mind a három ellenfelét megverte. 11:5 arányban nyert a dánok ellen. 14:2 arányban verte az angolokat. Ezután került sor a döntő magyar-német mérkőzésre, amit a magyar hölgyegyes 9:7 arányban nyert meg.

A döntő asszót Elek Ilona Mayer Helénnel vívta meg — győzelmesen. Ha azonban kikapott volna a mérkőzés 8:3 arányban döntetlenül végződött, a magyar csapat jobb tussarányával akkor is bajnok. A magyar csapat győzelmét kétség-

telenül az olimpiai bajnok — Elek Ilonának köszönheti, aki minden asszóját megnyerte. A verseny végeredménye:

1. Magyarország,
2. Németország
3. Dánia,
4. Anglia.

(Páris) A hölgy törvívó világbajnoki csapatversennyel párhuzamosan kezdték meg a férfi csapatbajnokság döntőmérkőzéseinek lebonyolítását is. Itt tudvalevőleg a döntőbe az olasz, francia, német és osztrák csapatok kerültek. A késő éjszakai órákig nyilvános ságra került mérkőzés eredmények: Olaszország—Ausztria 14:2, Franciaország—Németország 12:4, Olaszország—Németország 13:3, Franciaország—Ausztria 12:4. A döntő tehát Franciaország és Olaszország között dől el.

Zsarolással vádolja volt házastársát egy ismert oradeai tisztviselő címen egy közlemény jelent meg, amely alkalmas arra, hogy személyemet a közmegegyezésnek tegye ki. Ezért a sajtótörvény megfelelő szakaszának rendelkezése alapján felkérem, hogy alábbi helyreigazítást b. lapjában közzé tartsa. 1. Herman József jogtalanul használja a Herman nevet, mert ő German József. 2. Ezen hamis névhasználat miatt ellene büntető eljárás van folyamatban. 3. German József 17 évvel ezelőtt, 38 éves korában szüleim előtt nőtlen emberként mutatkozott be és őket olyannyira befolyásolta, hogy engem a majdnem gyermekleánykát szinte akaratom ellenére adtak hozzá férjhez. 4. Csak évek múlva tudódott ki, hogy German Józsefnek itt Oradeán van még egy felesége, Fekete Malvin, akivel olyan brutálisan bánt, hogy a mindennapi verésekbe belezavarodott. 5. Én nem kértem erkölcsi kártérítést German Józseftől, hanem a nála maradt butoraim, ruha-ágynevelő és fehérneműimnek természetben való kiadását, vagy azok 30.000 lejnyi ellenértékét

követeltem és követelem. 6. Hogy jogos tulajdonaimnak visszakövetelése zsarolásnak tekinthető-e, azt a bíróság fogja eldönteni. 7. Hiteles számlákkal, okmányokkal tudom bizonyítani, hogy csak a magamét követeltem vissza. 8. Egyébként a fésűgyárban, ahol mindketten alkalmazva voltunk, nekem, a raktári tisztviselőnek több fizetésem volt, mint Germannak, aki előmunkás s így házi berendezéseinknek beszerzésére nekem több anyagi lehetőségem volt, mint volt férjemnek. 9. German József Herman József néven most harmadszor kötött házasságot. Közelről ismerve a kékszakállt minden részvétem a harmadik asszonnyé. Berger Irén, férjezett Spitz Sándorné.

Amerikába utazik Titulescu. Bucurestiből jelentik: Egyik fővárosi lap jelentése szerint Titulescu volt külügyminiszter egyelőre nem tér vissza az országba, mert több tengerentúli meghívásnak akar eleget tenni. A volt külügyminisztert több amerikai egyetem felkérte, hogy előadássorozatot tartson a nemzetközi helyzetről.